

Radikalismien Dilemma

Kirj. KIRJATOUKKA

“**K**UMMITUS kiusaa Eurooppaa — kommunismin kummitus.” Näillä sanoilla alkaa Kommunistinen Manifesti jonka Marx ja Engels kirjoittivat kahdeksankymmentä-viisi vuotta sitten. Tällä hetkellä voidaan sanoa että kummitus on ottanut uhkaavan asenteen, eikä se uhkaa ainoastaan Eurooppaa vaan koko maailmaa. — Se kummitus on fascismin kummitus.

Siitä ajasta jolloin Marx tuon rohkean ja suurta luottamusta uhkuvan lauseen muodosti, on kulunut verrattain lyhyt aika, mutta tapahtumista rikas ja monivaiheinen se on ollut. Useasti todellakin on näytännyt siltä, varsinkin toivorikkaampien mielestä, että tuo Marxin ennustama kummitus olisi jo ollut kohottamaisillaan pelottavan haamunsa, ei ainoastaan Euroopan, vaan koko maailman ylle, josta olisi seurauksena koko riistäjäluokan loppu.

Niin ei kuitenkaan ole tapahtunut. Punaisen lipun sijasta nähdäänkin fascismin virallisia tunnusmerkkejä, milloin sinisiä, milloin ruskeita ja ehkäpä joskus mustiakin uniformuja, joiden takana pöyhkeilee ylpeä, voimansa tunteva ja vallastaan juopunut mahti, joka vannoo hävittävänsä kaikkinaiset työväenluokan vapautuspyrkimykset pienimpiäkin yksityiskohtia myöten.

* * *

Radikaaliset virtaukset eivät ole missään maassa koskaan olleet yhtenäisiä, ja ehkäpä se ei ole tarpeellistakaan vallankumouksen kannalta katsottuna ja todennäköisesti se on mahdottomuuskin kun erilaiset luokkaedut ottaa huomioon. Erilaisen aseman ja maailmankatsomuksen omaavien välistä erimielisyyttä voidaan pitää normaalitilanteena ja se ei suinkaan tule heitä estämään yhtymästä vallankumouksen hetkellä, jos kerran heidän etunsa hallitsevan luokan kukistamista vaatii. Ja sen pitemmälle yksimielisyys ei kuitenkaan ri-

tä, sillä silloin alkaa taistelu siitä kuka ja mikä ryhmä nousee hallitsevaksi, jota taistelua useasti käydään kauan ja vaihtelevalla onnella. Mutta sitä tilannetta, sitä erimielisyyttä ja sekavuutta jossa radikalismi tällä hetkellä ainakin Yhdysvalloissa rypee, ei enää mitenkään voida pitää normaalina eikä luonnollisena. Tässä maassa on tällä hetkellä ainakin seuraavat radikaaliset liikkeet:

Socialist Party; Communist Party; Communist Left Opposition eli trotskilaiset; Communist International Opposition eli lovestonelaiset; Socialist Labor Party; Proletarian Party; Conference for Progressive Labor Action; League for Independent Political Action, josta viime syyskuussa muodostui Farmer Labor Political Federation, ja näiden lisäksi tämä meille parhaiten tunnettu Industrial Workers of the World. Anarkistista liikettä ei ehkä enää voida pitää luetteloissa sillä se on melkein kokonaan hävinnyt. Viime talvena tehtiin heikko mutta tulokseton yritys anarkistisen lehden perustamiseksi Los Angelesiin, mutta kannatuksen puutteessa oli siitä luovuttava.

Näiden liikkeiden kokonaisvaikutusvallan sekä eri liikkeiden voimasuhteiden toisiinsa vertaileminen ei ehkä ole tarpeellistakaan ja sitäpaitsi tulos siitä olisi enempi masentava kuin yleensä otaksutaankaan. Masentava sitäkin enemmän kun ottaa huomioon sen tilanteen missä tämän maan työväestö tällä hetkellä on ja sen synkän tulevaisuuden jota kohden se on ajautumassa.

Kaikki edellämainitut liikkeet selittävät olevansa vallankumousliikkeitä, ja epäilemättä ne sitä ainakin jossakin merkityksessä ovatkin. Enemmän oikeistossa niistä on Farmer Labor Political Federation, josta todenmukaisesti tulee muodostumaan se kauan odotettu “kolmas puolue.” Common Sense, itsenäinen julkaisu, mutta edel-

lämainitun liikkeen takana, esiintyy varsin uhkaavana hallitusvaltaa vastaan. Sen avustajain joukossa on huomatuimpia kirjailijoita ja taloustieteilijöitä, kuten Scott Nearing, Stuart Chase, Theodore Dreiser, Upton Sinclair ja liikkeen sieluna on tämän maan huomatuin filosofi John Dewey. Toinen suomalaisille vähemmän tunnettu liike on Conference for Progressive Labor Action. Se perustettiin muutamia vuosia sitten ja edistyi huomattavasti ja heidän julkaisunsa Labor Age voitiin lueta parhaimpien radikaalisten julkaisujen joukkoon. Vielä vuosi sitten sillä liikkeellä näytti olevan kaikki mahdollisuudet menestymiseen, mutta sittemmin sisäinen eripaisuus on saattanut mainitun liikkeen perikadon partaalle.

* * *

Kun kaikkia näitä liikkeitä yhtenä kokonaisuutena katselee, ilman ryhmiäitain synnyttämää katkeruutta, niin radikaalin silmään niiden julkaisut ja lehdet näyttävät hyviltä, ja niillä luulisi olevan tulevaisuutta. Hiljattain "kääntyneelle" niiden sisältö näyttää aivan loistavalta, mutta sellaisen silmään joka jo on saanut tarpeensa propagandasta ja haluaa faktoja, niin harvassa tapauksessa hän saa niistä tyydytystä. Niin paljon kuin radikaalisia julkaisuja onkin viime vuosina ilmestynyt, ja niin etevitä kykyjä kuin niiden takana onkin, niin eivät ne silti vielä voi täyttää vähänkään vaativamman lukijan tiedonhalua. Niissä kyllä esiintyy Marxin, Leninin, Ricardon ja Adam Smithin lausuntoja, joskus tarpeettomankin usein, mutta henkilö joka haluaa seurata tämän maan talouselämää päivästä päivään tai viikosta viikkoon tai vaikkapa kuukaudesta kuukauteen niin hänen täytyy yhä uudelleen kääntyä kapitalistilehtien finanssiosastolle.

Jos taas näitä julkaisuja katsoo tavallisen amerikalaisen silmällä, niin radikalismien tulevaisuus näyttää synkältä. Hän näkee niissä vallankumouksen hirviön, julkeaa ja edesvastuuttomalta näyttävää arvostelua, kaiken sen hylkimistä, häpäisemistä ja hävittämistä joka hänelle, amerikalalaisten traditsionien mukaan, on arvokasta ja säilytettävää.

Amerikan radikaaliset liikkeet kilpailevat keskenään vallankumouksellisuudesta, urheilevat ohjelmansa räikeydellä, ollenkaan käsittämättä tai välittämättä josko kansa tahtoo vallankumousta vai onko se ainoastaan parempia olosuhteita perässä.

* * *

Tämän maan radikaalinen liike sai huonon alun. Euroopan maista maanpakolaisuuteen joutuneet anarkistit saapuivat tähän maahan, etupäässä New Yorkiin ja Chicagoon ja empimättä alkoivat toimintaan saksalaisen valtiopäivämies Johann Most'in johdolla. He näkivät silloin yhtä selvästi kuin vielä nykyäänkin jotkut näkevät, että vallankumous tässä maassa on ainoastaan hetken kysymys. Eivätkä he ainoastaan uskoneet ja puhuneet vaan he toimivatkin siihen suuntaan. Tämän vallankumoustoiminnan ensimmäinen jakso päättyi tunnettuun Haymarket-murhenäytelmään lähes viisikymmentä vuotta sitten. Sillä oli ainakin yhdessä suhteessa poislähtemätön merkitys ja se on se että millään muulla ei tämän maan kansaa saa kauhun valtaan niin helposti ja äkisti kuin mainitsemalla "punaisista," "ulkomaalaisista" ja "anarkisteista."

Tämän maan työväenliikkeessä on toiminut ainoastaan kaksi huomattavampaa miestä jotka tätä kansaa ovat ymmärtäneet, jotka ovat puhuneet sitä kieltä jota kansa ymmärtää ja joita se on kunnioittanut ja joihin se on luottanut. Ne miehet ovat Eugene V. Debs ja William D. Haywood. Heistä olisi vielä nykyisilläänkin radikaaleilla paljon oppimista. Debs ei suinkaan ollut kansan suosiossa sen vuoksi että hän oli sosialisti. Mutta hän oli ansainnut kansan luottamuksen ja kunnioituksen olennalla taisteluissa käytännöllisesti mukana, ominaisuus jota nykyisiltä radikaalien suurmiehiltä puuttuu, ja, kuten sanottu, hän ymmärsi kansaa.

Haywood herätti toiminnallaan pelkoa mutta samalla myöskin kunnioitusta ja joka tapauksessa luottamusta varsinaisen vaikutuspiirinsä ulkopuolellakin. Hän, samoin kuin Debskin, oli tyypillinen kansan tai tarkemmin sanoen työläisten edustaja. Kun hän ryhtyi järjestämään työläisiä niin

työläiset tiesivät että siitä jotakin tulee ja luottavaisina yhtyivät mukaan. Keneenkäpä nykyisiin radikaaleihin heitä voisi verrata! Nämä seikat on tarpeellista tuoda esiin siinä mielessä ettei aina ole aivan oikein syyttää tämän maan työläisiä tyhiksi, joka syytös on hyvin helppo tehdä mutta sillä ei pitkälle päästä. Eivät he niin tyhmiä ole kuin miksi heitä järjestymättömyytensä perusteella voisi luulla, mutta he ovat avuttomia ja alottekyvyttömiä mutta samalla käytännön kansaa jotka tahtovat toiminnastaan tuloksia ja pian. Tasapuolisuuden sekä selvyden vuoksi on otettava huomioon että kansan kunnioitus Debsiä ja Haywoodia kohtaan säilyi ehjänä senkin vuoksi koska "vallankumousliikkeet" eivät vielä silloin olleet kehittyneet nykyiselle tasolle. Heitä kohtaan käytiin sangen vähän julkista parjausta, mustausta ja armotonta häpäisemistä toisten työväenjärjestöjen taholta. Nykyään olisi heidänkin kohdalonsa toinen.

* * *

Mikä on radikalismmin läheinen tulevaisuus? Turvallisempi on kuitenkin käsitellä sen nykyisyyttä. Toiset sanovat että se on suurta ja valtavaa liikehtimistä ja jou-

kot lisääntyvät joka päivä. Mutta koska se ei olisi suurta ja valtavaa ollut ja koska joukot eivät olisi lisääntyneet! Melkein yhtä oikeudenmukaisesti voitaisiin sanoa että radikaalisuus ilmenee vasta ohjelmassa ja johtajissa mutta ei joukoissa. Tämän käsityksen tueksi ei tarvita parempaa todistusta kuin katsaus heidän sanomalehdistöönsä. Niin pieniä kuin heidän lehrensä ja julkaisunsa ovatkin, niin yksikään lehti ei pysy pystyssä tilauksien varassa. Keräykset vaihtelevat muutamasta tuhannesta 40 tuhanteen dollariin vuodessa. Äänekkäämpinä ja vaikuttavimpina esiintyvät kommunistit, mutta heidänkin paljon puhuttu "kolmas aikakautensa" on jo aikoja sitten ollut unohdettujen aikakausien joukossa.

Nykyään vallitseva hajanainen tyytymättömyys ei vielä sellaisenaan merkitse muuta kuin sitä että tilannetta vastaavalla järjestöllä olisi hyvät toimintamahdollisuudet. Mutta tähänastisista tuloksista päättäen nykyisten järjestöjen on laadittava uudet toimintaohjelmat ja ennen kaikkea tutustuttava tämän maan kansaan.

Toistaiseksi tämän maan kansaa kiusaa pahempi kuin kummitus.

"He eivät kuunnelleet minua." — Työväestön järjestymättömyys ja siitä seurannut kurjettuminen vaikuttaa masentavasti niihin jotka ovat puhuneet ja toimineet järjestymisen puolesta.